

TERMÍN: 31.8.2019

NÁZOV MATERIÁLU: Práca s ľuďmi bez domova prináša ovocie celej spoločnosti

TYP VÝSTUPU*1: Analýza

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

AUTOR(I):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT:

RECENZNÝ FORMÁT*2:

RECENZENT: Lucia Fašungová, Inštitút sociálnej politiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

PRIPOMIENKY:

Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*3	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*4
všeobecne	V analýze chýbajú konkrétne policy odporúčania	Problém bezdomovectva je vážna celospoločenská téma. Po vzore medzinárodných skúseností je vhodné pomenovať konkrétne policy opatrenia, ktoré pomohli zlepšiť život ľudí bez domova a ich účinnú integráciu do spoločnosti. Odporúčania dobrej praxe je vhodné rozlíšiť s ohľadom na rizikové skupiny ľudí bez domova s osobitným dôrazom napr. na odchovancov detských domov, matky s deťmi atď.	Doplnená kapitola 5 „Všeobecné odporúčania“.
všeobecne	K zvýšeniu informačnej hodnoty analýzy by	Po vzore Kanady, kde je odhadnutý dopad	Doplnili sme podiel na HDP Kanady. Na to, aby

¹ Podľa parametrov analytických výstupov opísaných v kapitole 5 Metodiky pre budovanie analytických kapacít.

² Podľa možností opísaných v kapitole 5 Metodiky pre budovanie analytických kapacít.

³ Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

⁴ Pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie/ pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.

	napomohol makroekonomický odhad dopadu bezdomovectva	bezdomovectva na 7 miliárd dolárov je vhodné odhadnúť benchmark súčasných intervencií pomerne k HDP	sme urobili odhad pre SR, by sme potrebovali vedieť počet ľudí bez domova na Slovensku. Ukazuje sa, že odhadovaný počet je podhodnotený. Po druhé, museli by sme vedieť, do akej miery využívajú títo ľudia služby štátu a zároveň vedieť, aké majú dlhy voči štátu. Takéto údaje nie sú za populáciu ľudí bez domova na Slovensku známe a aj preto sme sa radšej vybrali cestou rizikových skupín (vignettes). Túto tému vidíme na osobitnú štúdiu spojenú so zberom primárnych dát.
všeobecne	V analýze absentuje informácia s akou pravdepodobnosťou (podľa literatúry resp. podľa skúseností z OZ) sa ľudia bez domova vedia integrovať späť do bežného života (predtým ako nastal zlom/problém v ich živote)	Podľa informácií terénnych pracovníkov sa štatisticky veľmi málo ľudí dokáže integrovať späť do spoločnosti a to i napriek pomoci a podpore a skutočnosti, že môže ísť v minulosti o úspešných resp. kvalifikovaných ľudí, ktorých životná situácia priviedla k strate domova. Podľa modelových scenárov je podpora OZ významná a optimisticky hodnotí pomoc pre ľudí bez domova. K charakteristickým skupinám je potrebné doplniť informáciu//odhad s akou pravdepodobnosťou resp. v koľkých percentách prípadov je intervencia zo strany OZ Vagus realizovaná.	V texte bolo uzrejmene, že výsledky nepredstavujú priemer danej rizikovej skupiny, ale majú demonštrovať prínosy a náklady jednotlivých politik, resp. ich absencie. Miera pravdepodobnosti je rámcovaná v úvode kapitoly 4
Brno ako best practice	Pilotný projekt housing first ponúka preventívne riešenie	Zdá sa, že projekt realizovaný v Brne	Časť o Brne bola mierne skrátaná. Pokladáme ju

	ľuďom, ktorí sa potencionálne môžu ocitnúť v životnej situácii bez zabezpečeného bývania	nepokrýva analyzovanú skupinu ľudí bez domova ale cieľi ľudí, ktorí sa môžu v budúcnosti ocitnúť bez domova. Ako príklad dobrej praxe je potrebné doplniť opatrenia/skúsenosti, ktoré cieľia priamo ľudí bez domova	za významné uviesť, lebo je to aplikácia modelu v blízkej krajine. Boli doplnené príklady z USA, Fínska a Belgicka.
všeobecne	V druhej kapitole je uvádzaná absencia nájomného bývania ako jeden z problémov bezdomovectva	Nedostatok mestského nájomného bývania a nedostupnosť komerčného bývania spôsobuje, že ľudia bývajú v alternatívnych priestoroch (chatky, prístrešky,...). V takýchto prípadoch však nemajú nárok na príspevok na bývanie v rámci systému pomoci v hmotnej núdzi a stáva sa pre nich nedostupná aj možnosť zvýšenej podpory zo strany štátu	Predmetný text bol zapracovaný do časti 2.3
dáta	Pre zvýšenie informovanosti o štruktúre ľudí bez domova je vhodné doplniť bližšie charakteristiky týchto osôb.	Počet ľudí bez domova je významný. Je vhodné doplniť ich podrobnejšie demografické charakteristiky (napr. vek, vzdelanie,..) s ohľadom na rizikové skupiny (napr. podiel ľudí v dôchodkovom veku, detí, matky, atď)	Doplnené do Boxu 1. Vzdelanostná štruktúra a ekonomická aktivita bola pri sčítaní mapovaná len u ľudí v zariadeniach. Nedá sa presne odlíšiť, koľko ľudí je v dôchodkovom veku (iba pri zariadeniach sa dá povedať, koľko poberá starobný alebo invalidný dôchodok). Vieme len povedať, že tento počet je relatívne nižší (v dotazníku bola kolónka 65 rokov a viac). Doplnili sme podiel pracujúcich v zariadeniach, aj celkový počet ľudí, ktorí žijú s deťmi. Za OZ Vagus podobné údaje dostupné (základné údaje ako veková štruktúra a pohlavie sú už uvedené v tretej kapitole) nie sú, keďže nízkoprahový

			prístup je založený na tom, že sa nevyžadujú údaje, ktoré by mohli odradiť klienta od využitia služby.
dáta	Zmapovanie komplexnej ponuky služieb pre ľudí bez domova môže viesť k odporúčaniam v tejto oblasti.	Okrem nedostatku nájomného bývania a zariadení krízovej intervencie sociálnych služieb je potrebné doplniť informáciu o dostupnosti ponuky ostatných služieb (napr. psychologické poradenstvo atď). Zmapovanie dostatku/nedostatku komplexnej ponuky služieb môže viesť k odporúčaniam v tejto oblasti.	Do kapitoly 2.1 bola doplnená zmienka o chýbajúcom psychologickom poradenstve. Do kapitoly 5 bolo zapracované predmetné odporúčanie.
Metodický prístup - všeobecne	Je potrebné prehodnotiť metodický prístup ku kvantifikácii pridanej hodnoty OZ Vagus	Použitý metodický prístup v rámci jednotlivých skupín je nekonzistentný. Je potrebné ujasniť si, čo je kvantifikované ako „pridaná hodnota OZ Vagus“. Niektoré premenné sú vyjadrené ako celospoločenská hodnota, niektoré ako hodnota jednotlivca, niekde ide o príspevok OZ. Tento prístup sa v rámci premenných líši naprieč všetkými skupinami. Je potrebné zjednotiť a zvážiť hodnotové vyjadrenie premenných. Napríklad umiestnenie v DSS je vyjadrené v scenári bez zásahu ale zvyšuje pridanú hodnotu OZ Vagus? Odporúčam zvážiť prístup použitý v Analýze nákladov a prínosov terénnej	Metodický prístup bol zmenený. Pridanú hodnotu sme nazvali ako „Návratnosť nákladov“, resp. „dosiahnutá úspora“ vďaka intervencii OZ Vagus. Náklady uvedené v scenári bez zásahu, resp. so zásahom majú reprezentovať výdavky financií a nie benefity jednotlivca. V tomto zmysle boli osobné benefity jednotlivca odstránené.

		včasnej intervencie pre deti so sluchovým postihnutím.	
Metodický prístup – daňovo odvodové náklady	Je potrebné prehodnotiť CCP ako pridanú hodnotu OZ	Do pridanej hodnoty OZ Vagus je započítaná celková cena práce. Čistá zložka CCP je ale benefit jednotlivca. Je potrebné prehodnotiť CCP ako pridanú hodnotu OZ	Pripomienka bola akceptovaná. Do analýzy uvádzame len odvody a dane a nie celú mzdu.
Metodický prístup – štátne sociálne dávky		Je potrebné uvažovať o štátnych sociálnych dávkach ako o nárokových dávkach jednotlivca. Prečo sa v niektorých prípadoch pomoc v hmotnej núdzi uplatňuje a v iných nie? Je pravdepodobné, že OZ Vagus pomáha vybaviť osobám bez domova nárok na dávky/dôchodok bez ohľadu na skupinu do ktorej sa osoba zaraďuje	Do metodiky sme dopísali, že sociálne dávky sú nárokové. A takisto v samostatných tabuľkách v prílohe 1 sú farebne vyznačené. Osobitne ich komentujeme aj v Boxe 7 s testom citlivosti. Avšak ostávame pri tom, že nie sú zarátane pri všetkých scenároch (aj keď ide o nárokovú platbu). Napríklad v prípade rizikovej skupiny samotár, sa dávka neuvádza, pretože so samotárom je ťažké nadviazať komunikáciu, a vybaviť preňho akúkoľvek nárokovú dávku je problém (na základe rozhovorov OZ VAGUS).
Metodický prístup – všeobecne	Vysvetlivky k rozpisu nákladov v prílohe	Pre lepšiu prehľadnosť a pochopenie kvantifikácie je potrebné pod rozpisy nákladov uvádzať, prečo sa ktorá položka v danej skupine uvádza. Pomôže to k čitateľnosti a prehľadu prijatých predpokladov a pochopeniu nákladového rozdielu medzi jednotlivými skupinami (napr. prečo sa niekde zdravotné náklady uvádzajú a pri niektorých skupinách nie?) Takisto je vhodné	Text bol doplnený.

		vysvetliť frekvenciu, napr. v scenári bez zásahu sa uvažuje s nákladmi zdravotníctva až 10 mesiacov, ale nároková sociálna dávka trvá iba 6?
--	--	--

CELKOVÉ HODNOTENIE:

Analýza otvára veľmi dôležitú celospoločenskú tému ľudí bez domova, ktorá zasahuje do viacerých oblastí. Vzhľadom na prierezový charakter témy oceňujem prístup autorov, a to kvantifikovať nákladovosť bezdomovectva pre jednotlivé typizované rizikové skupiny ľudí, čím vnášajú analytický pohľad do hĺbky problému, ktorý doteraz absentoval.

Keďže väčšinová časť intervencií je v pôsobnosti samospráv, je nevyhnutné otvoriť ďalšiu diskusiu o účinných opatreniach, ktoré vedia pomôcť eliminovať dôsledky bezdomovectva, resp. mu dokážu predchádzať.

SCHVÁLIŤ⁵: odporúčam neodporúčam

podpis recenzenta

Súhlasím* s uvedením svojho mena ako mena recenzenta v recenzovanej publikácii:

 ÁNO NIE

Súhlasím* so zverejnením tohto pripomienkovacieho hárka:

 ÁNO NIE

⁵ Hodiace sa označte krížikom.